

РЕПУБЛИЧКА АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Вишњићева 8
11000 Београд
Факс: 011 3242 673
E-mail: ratel@ratel.rs; javnekonsultacije@ratel.rs

Поштовани,

У складу са јавним позивом објављеним на сајту РАТЕЛ-а достављамо Вам наше миљење са примедбама и предлозима за измену јавно објављеног *Нацрта правилника о изменама и допунама Правилника о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења од 26. јула 2013. године* (У даљем тексту: Нацрт).

Правилник о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења (У даљем тексту: Правилник) је битан документ за све операторе електронских комуникација и општем интересу је да он буде што квалитетнији. Надамо се да ће наши коментари, примедбе и предлози допринети квалитету финалног документа.

Примедба 1

У Члану 2. Нацрта предвиђена је измена Члана 2. Правилника односно дефиниције **'Фиксна бежична мрежа за приступ'**. Предложена измена дефиниције није у складу са међународном дефиницијом *Fixed wireless access* која се налази у Препоруци ITU-R F.1399-1, *Vocabulary of terms for wireless access* као ни са другим Препорукама везаним за ову тему као што је ITU-R F.1490, *GENERIC REQUIREMENTS FOR FIXED WIRELESS ACCESS SYSTEMS* у којој се нигде не спомиње лиценцирање фреквенција ни као могућ захтев а камоли обавезан. Такође, Препорука ITU-R F.1401. *FREQUENCY BANDS FOR FIXED WIRELESS ACCESS SYSTEMS AND THE IDENTIFICATION METHODOLOGY*, нигде не предвиђа као обавезну употребу лиценцираних фреквенција издатих на аукцији као што је предвиђено предложеном дефиницијом.

Поред техничке неусаглашености са релеватним међународним Препорукама оваква дефиниција није у складу са другим правилницима РАТЕЛ-а који се баве расподелом и начином употребе радио фреквенција и није природно да се кроз овај документ покушавају дефинисати ствари које предмет других правилника.

У складу горе изнетим, изноаимо предлог измене Нацрта, Члан 2:

Дефиниција *Фиксне бежичне мреже за приступ* треба не треба да буде промењена у односу на важећи Правилник или да гласи:

Фиксна бежична мрежа за приступ је мрежа за приступ на фиксним локацијама крајњих корисника, бежично повезаним коришћењем радио-фреквенција.

Примедба 2

У Члану 2. Нацрта предвиђена је измена Члана 2. Правилника односно дефиниција **WAS/RLAN мреже** и **BFWA мреже** где се у оквиру дефиниције наводи и фреквентни опсег. Навођење конкретне фреквенције унутар дефиниције ових појмова није пракса која се може срести ни у релевантним Препорукама ИТУ/ЕСС нити другим сличним документима. Поред тога, питање коришћења фреквенција које се помињу у оквиру предложене дефиниције регулисана је Планом Намене радио-фреквенцијских опсега (у даљем тексту: Планом Намене) и Правилником о начину коришћења радио-фреквенција по режиму општег овлашћења (у даљем тексту: РФОО).

То значи да би у случају промене Плана Намене или РФОО морао да се мења и Правилник и обрнуто чиме се ствара потенцијална неусаглашеност.

Поред тога, како је BFWA подскуп FWA мрежа покушај да се кроз овај Правилник регулише коришћење фреквентног опсега довео је до тога да су и саме предложене дефиниције појмова у колизији јер уз дефиницију FWA мреже наводе се фреквенције издате на аукцији док уз дефиницију BFWA наводе се фреквенције по режиму општег овлашћења. Ово је очигледан пример због чега покушај дефинисања коришћења фреквенција кроз појмове није добра пракса.

У складу са горе изнетим предлажемо измене дефиниција за *WAS/RLAN мреже* и *BFWA мреже*:

WAS/RLAN мреже се реализују у радио-фреквенцијским опсезима који су у режиму општег овлашћења.

Када је реч о BFWA мрежама, предлажемо да се дата дефиниција избаци јер се у Правилнику нигде не спомиње осим на формулару за пријаву мреже. У случају да се одлучите да ипак задржите дефиницију, предлажемо следећи облик исте који је у складу са ИТУ-Р F.1399-1, *Vocabulary of terms for wireless access* :

BFWA мреже је FWA мрежа којом се разликују брзине преноса веће од Примарног капацитета (T1, E1).

Примедба 3

У Члану 2. Нацрта предвиђена је измена Члана 2. Правилника односно дефиниција **Јавне говорне услуге**. Сматрамо да је овако предложена дефиниција у супротности са Законом о електронским комуникацијама (у даљем тексту: ЗОК) јер ограничава конкуренцију односно онемогућава пружање говорне услуге на изнајмљеној инфраструктури. Да ли је инфраструктура сопствена или изнајмљена нема везе са услугом и квалитетом исте већ квалитет предметне инфраструктуре. Поред тога Законом предвиђена дефиниција Јавно доступне телефонске услуге је уствари идентична услуга кроз Нацрт уведеној Јавној говорној услузи само без уведеног ограничења о сопственој мрежи која није утемељена у ЗОК-у.

У складу са горе наведеним предлажемо да се дефиниција **Јавне говорне услуге тако да гласи укине и замени Законом предвиђеном Јавно доступном телефонском услугом или да се измени да гласи:**

Јавна говорна услуга је електронска комуникациона услуга преноса говора у реалном времену која омогућава директно или индиректно упућивање и примање националних и међународних позива преко бројева из националног и међународног плана нумерације.

Примедба 4

У Члану 4. Нацрта предлаже се измена Члана 4. правилника, Став 1 у којем се наводи да Обавештење мора бити оверено и потписано од стране овлашћеног лица за заступање. Овај предлог садржи велики формални и суштински проблем. Формални проблем је тај да је овакав захтев је у супротности са Законом о привредним друштвима, Члан 25. који каже: „Друштво није дужно да употребљава печат у пословним писмима и другим документима друштва, ако законом није другачије прописано.». Како ЗОК не предвиђа употребу печата за ове намене, иста се не може увести Правилником.

Поред тога, суштински је проблем тај да у 2013. години РАТЕЛ уместо да буде агенција која ће ако не промовисати онда бар бити прва која уводи у употребу електронске комуникације, електронске форумларе, употребу електронских потписа и слично - уводи обавезу папира, печата и потписа! И друге државне институције као што је Пореска управа од 2014. Године укидају комуникацију путем папира и постављају ЕЛЕКТРОСНКУ КОМУНИКАЦИЈУ КАО НОРМАТИВ – РАТЕЛ поступа супротно.

Предлажемо да РАТЕЛ за достављање обавештења као и све остале документе предвиди и електронско достављање документације док се за део документације која се можда мора достављати на папиру (мада није јасно шта би то било) не уведе захтеви у супротности са важећим Законом Републике Србије.

Примедба 5

У Члану 4. Нацрта предлаже се измена Члана 4. Правилника, где се у Став 3. уводи тачка 10. која предвиђа достављање копије извода из катастра за пријаву електронске комуникационе мрежу. Предложена измена је у потпуности неспроводљива у пракси нарочито јер одеђене комуникационе мреже не могу добити упис у катастар као што су одређени типови фиксних бежичних мрежа, BWFA i RAS/WLAN мрежа јер користе постојеће објекте и инфраструктуру, и не користе антенске стубове више од 2м (или уопште) те тиме не подлежу Закону о планирању и изградњи и не могу се уписати у катастар водова на основу Правилника о премеру и катастру водова.

То значи да би већи део мрежа са ознакама у ЕКМ0401, ЕКМ0402, ЕКМ0403 никада би могле бити пријављене иако испуњавају све важеће Законске прописе и услове прописане правилницима РАТЕЛ-а.

У складу са наведеним предлажемо да се предложена измена Члана 4. Правилника, где се Ставу 3. додаје тачка 10) брише из Нацрта.

Примедба 6

У Члану 5. нацрта предвиђа се измена Члана 5. Правилника тако да се уводи овабеза печата и потписа. Као што смо већ навели у примеби 4, поред тога што је то у супротности са Законом о Привредним друштвима, овакав захтев је апсолутно непримерен улози коју РАТЕЛ треба да има те у складу са тиме **предлажемо да се пронађе решење да се тражена документација доставља или електронским путем а свакако у складу са важећим Законом Републике Србије.**

Примедба 7

Члан 8. нацрта предвиђа измене члана 10. става 1. којим се уводи се плаћање накнаде 'за коришћење нумерације, радио-фреквенција и обављање делатности електронских комуникација' на основу 'евиденције у одговарајућем регистру ималаца права коришћења радио-фреквенција по режиму општег овлашћења'.

Ова предложена измена је у супротности са Члановима 30. , 31. и 32. Закона о електронским комуникацијама.

У Члану 30. Закона наведено је да накнаду за нумерацију **плаћа оператор, ималац дозволе за коришћење нумерације**. Како се о овоме води посебан регистар, јасно је да евиденција коришћења радио-фреквенција по режиму општег овлашћења не може бити основ за плаћање ове накнаде.

Члан 31. јасно наводи да накнаду за коришћење радио--реквенције плаћа само **оператор, ималац појединачне дозволе за коришћење радио-фреквенција** тако да обрачун ове накнаде за 'имаоце права коришћења радио фреквенција по порежиму општег овлашћења' јасно није у складу са Законом.

Члан 32. дефинише плаћање накнаде за обављање електронских комуникација на јасан начин: до 0.5% прихода а **према врсти електронске комуникационе мреже или услуге и у складу са финансијским планом Агенције**. Јасно је да предвиђено плаћање накнаде 'на основу евиденције у одговарајућем регистру ималаца права коришћења радио-фреквенција по режиму општег овлашћења' у супротности и са овим чланом Закона.

Како ниједан од релевантних а горе побројаних чланова не предвиђа плаћање накнаде на основу 'евиденције у одговарајућем регистру ималаца права коришћења радио-фреквенција по режиму општег овлашћења' предлажемо следећу измену Нацрта:

У Члан 8. – измена Члана 10. става 1. Правилника гласи:

Накнаду за коришћење нумерације, радио-фреквенција и обављање делатности електронских комуникација, плаћа оператор, у износу који се одређује на годишњем нивоу, решењем које доноси Агенција према правилима општег управног поступка и у складу са општим актом којим се утврђује висина и начин плаћања те накнаде, а на основу достављеног годишњег извештаја, и/или прописаног и објављеног обрасца Агенције и Регистра о издатим појединачним дозволама за коришћење радио-фреквенција.

Примедба 8

У Члану 11. Нацрта предвиђено је додавање члана 14а у Правилник. Из истих разлога који су елаборирани у Примедби 3. овај члан је у супротности са Законом о електронским комуникацијама и спречава конкуренцију на пољу пружања 'Јавне говорне услуге' односно 'Јавно доступне телефонске услуге' како је то дефинисано Законом.

У складу са горе наведеним, предлажемо да се БРИШЕ члан 11. Нацрта који предвиђа додавање члана 14а у Правилник.

Примедба 9

У Члану 12. Нацрта предвиђено је додавање става 2. у Члану 18. Правилника. Из истих разлога који су елаборирани у Примедби 3. овај члан је у супротности са Законом о електронским комуникацијама и спречава конкуренцију на пољу пружања 'Јавне говорне услуге' односно 'Јавно доступне телефонске услуге' како је то дефинисано Законом.

У складу са горе наведеним предлажемо да се БРИШЕ члан 12. Нацрта који предвиђа додавање става 2. у Члан 18. Правилника.

Примедба 10

Члан 13. Нацрта превиђа потпуну измену постојећег Члана 19. Правилника. Предложена измена је још један покушај да се кроз овај Правилник регулишу ствари које су предмет других правилника Агенције. Из тог разлога и разлога стварања потенцијалне неусклађености различитих аката Агенције који на тај начин могу настати **предлажемо БРИСАЊЕ члана 13. из Нацрта односно да члан 19. постојећег правилника остане на снази.**

Општи коментар на Нацрт и поступак Јавних консултација:

Сматрамо да је предложени Нацрт корак назад у односу на постојећи Правилник пре свега са становишта усклађености како са међународном регулативом тако и са Законом о електронским комуникацијама али и са постојећом ситуацијом на терену. Поред тога, предложени правилник је ван духа времена у којем се налазимо јер предвиђа комуникацију искључиво путем Папира, Печата и Потписа (велика слова су намерна) када сви други прелазе на електронску комуникацију, коју РАТЕЛ и носи у свом имену.

Један од проблема који се појављује као 'мотив' овог Нацрта је то да се кроз њега покушавају регулисати ствари које нису предмет његовог бављења као и да се кроз њега мењају ствари које су предвиђене законом што поред тога што није правно валидно није добро са становишта регулације тржишта електронских комуникација.

Поред тога, ово је већ трећи документ кроз који РАТЕЛ покушава да уведе накнаду за коришћење фреквенција по режиму општег овлашћења што је јасно противно Закону и остаје нејасно због чега се тема плаћање накнаде за коришћење појављује као мотив у кроз неколико предлога докумената упркос јасним аргументима и чињеницама против ње.

И за крај остављамо, никако најмању, примедбу на сам процес 'јавних консултација' који је такође назадовао у односу на раније 'јавне консултације'. Примедбе на процес 'јавних консултација' које спроводи РАТЕЛ смо износили и раније, а изнећемо их поново јер сматрамо да су кључне за будуће доношење квалитетних докумената као и однос РАТЕЛ-а са операторима. 'Консултације' се само формално могу тако назвати, јер та реч сама по себи предвиђа двосмерну комуникацију која апсолутно недостајућа и у овом као и у претходним случајевима. 'Консултације' које РАТЕЛ спроводи се свде на писмено достављање примедби заинтересованих страна/оператора (што јесте у складу са Законом) за које се бојимо да ће и овај пут, као што је то било и раније, остати без одговора и образложења зашто јесу или нису прихваћене. Иако су нам неке колеге јавиле да су доставили своје примедбе, данас до

INTERNET SOLUTIONS PROVIDER

Jadranska 17, 26000 Pančevo, www.madnet.rs

Telefon: (013) 355-505, (0700) 813-0000 Fax: (013) 303-805

дана када истиче рок за подношење оне нису објављене, а бар је раније био случај да се на сајту РАТЕЛ-а објављују примедбе по пристизању. **Сматрамо да је за овако битан документ јако важно да се донесе у отвореној комуникацији са операторима и другим заинтересованим странама. Из тог разлога предлажемо да РАТЕЛ организује скуп, праву јавну расправу поводом Правилника на који ће позвати како оне који су доставили своје писмене предлоге на Нацрт тако и ширу јавност. Такође, сматрамо да је битно да сви који су доставили примедбе и предлоге на Нацрт добију и образложени одговор од стране РАТЕЛ-а.** Надамо се овај добронамеран и конструктиван предлог овај пут неће бити игнорисан као што је то раније био случај.

У Панчеву, 26.08.2013.

МадНет д.о.о.

Ненад Орлић

директор